

IPM

VINTERRAPS

REV. JUNI 2016

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Sædskitte	Dyrk kun raps hvert 4.-5. år.	Hyppigere rapsdyrkning end hvert 4.-5. år giver høj risiko for angreb af kålbrok og knoldebægersvamp.
	Tjek marken for kålbrok.	Undersøg marken for kålbrok med jævne mellemrum, så sædskiftet kan ændres i tide. Angreb ses først i lavninger og andre fugtige pletter.
	Tjek marken for angreb af knoldebægersvamp.	Notér angrebsgraden ned, så behovet for bekæmpelse kan vurderes, næste gang der dyrkes raps i marken.
	Raps er en god forfrugt for vintersæd.	En god forfrugt for vintersæd giver en udbyttegevinst og veludviklede afgrøder, der yder god konkurrence mod ukrudt. Angreb af goldfodsyge forebygges.
	Anvend ikke sennep som efterafgrøde i sædskitter med raps.	Sennep opformerer kålbrok, mens olieræddike kun i meget begrænset omfang opformerer smitte.
Sortsvalg	Vær opmærksom på, at vinterraps giver en ekstra mulighed for at forebygge herbicidresistens.	Kerb har en anden virkemekanisme end græsukrudtsmidlerne i korn.
	Vælg så vidt muligt sorter med lav modtagelighed for rodhalsråd (Phoma).	Vælg først og fremmest sorter med højt udbyttensniveau og god vinterfasthed. En målrettet bekæmpelse af rodhalsråd anbefales kun undtagelsesvis ved kraftige angreb (bladpletter på næsten alle blade) i tidligt såede marker, i milde efterår. Bladangreb tillægges ikke udbyttedmæssig betydning, men angrebet kan brede sig fra bladene via bladnerverne til rodhalsen med nødmodne eller væltede planter næste forår og sommer som resultat.
Udsæd	Anvend indkøbt eller egen såsæd af høj kvalitet.	Indkøbt såsæd er rensat. Anvendes egen udsæd, skal ukrudtsfrø frarenses. Husk at betale forædlerafgift ved brug af egen udsæd. Se sortsejere.dk
Udsædsmængde	Tilpas udsædsmængde efter sortsvalg og såmetode.	Der anbefales 40-50 planter/m ² , mindst i hybridsorter. Ved rækkesåning er det optimale plantetal lavere.
Såtid	Så rettidigt.	Raps bør sås 10.- 25. august. Rettidig såning er afgørende for udvikling af stærke planter, der kan konkurrere mod ukrudt, rodhalsråd og overleve vinteren.

Læs mere: www.dansk-ipm.dk

SEGES P/S
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

T +45 8740 5000
E info@seges.dk
W seges.dk

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Etablering	Priorité etablering af et godt og jævnt såbed til vinterraps højt.	Vinterraps kræver en god jordstruktur. Pæleroden kan ikke trænge igennem tæt komprimeret jord og kan ikke tåle vandlidende jord. En veletableret afgrøde øger konkurrenceevnen mod ukrudt og gør planterne mindre modtagelige for rodhalsråd. Knoldet og løs jord giver på lerjord stor risiko for angreb af snegle. Jævne marker minimerer bomvariationen ved sprøjtning, og dermed opnås en mere ensartet dosering.
	Følg vejruddisigten.	Kraftig regn efter såning kan betyde tilslemning af jorden og dermed skorpedannelse, som forringer fremspiringen. En tynd bestand betyder ringere konkurrence mod ukrudt og forringer udbyttepotentialet.
	Overvej rækkesåning.	Rækkesåning giver mulighed for radrensning og mindsker behov for vækstregulering. Rækkesåning med to-tre velplacerede radrensninger har i forsøg vist samme udbytte som ved almindelig radsåning og kemisk ukrudtsbekæmpelse. Økonomien afhænger af forholdene på den enkelte bedrift.
	Hold øje med snegle.	Snegle er kun et evt. problem på lerjord. Effekten af sneglemidler er kun god, når angreb opdages i tide. Udsæt derfor sneglefælder efter såning, hvis du har erfaring med snegleangreb. Vær især opmærksom på snegleangreb ved grubbesåning.
Ukrudtsbekæmpelse	Planlæg bekæmpelse af ukrudt inden såning.	Bekæmpelse af ukrudt planlægges ud fra forventet ukrudtsbestand i marken. Målret Command/Reactor og Stomp/Activus mod relevante ukrudtsarter som hyrdetaske, burresnerre, valmue og enårig rapgræs. Kerb anvendes mod græsudkrudt.
	Vurdér efter fremspiring af rapsen, om der er behov for at bekæmpe spildkorn og enårige græsser.	Spildkorn og enårige græsser bekæmpes i 2-3 bladstadiet, hvis det presser rapsen. Vælg behovstilpasset dosering. Den forholdsvis tidlige behandling afvejes mod risikoen for at der fortsat sker fremspiring af spildkorn og græsser.
	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.
Skadedyr i efteråret	Hold øje med bladgnav af rapsjordlopper i fremspiringsfasen.	Bekæmpelse kan være aktuel ved angreb over bekæmpelsestærsklen. Se den vejledende bekæmpelsestærskel for bekæmpelse af bladgnav på LandbrugsInfo. Raps bejdses ikke længere mod skadedyr.
	Opsæt gule fangbakker eller følg udviklingen i registreringsnettet LandbrugsInfo.dk/regnet	Behovet for at bekæmpe rapsjordloppers larver kan ikke vurderes ud fra bladgnav, men kan vurderes ud fra fangster i gule fangbakker. Se den vejledende bekæmpelsestærskel for bekæmpelse af larver på LandbrugsInfo.
	Anvend en dosis mod rapsjordlopper, der har vist sig tilstrækkelig i forsøg.	Ved bekæmpelse rettet mod biller, der laver bladgnav, anbefales 75 pct. normaldosering og ved bekæmpelse, der er rettet mod larver, anbefales fuld dosering.
Radrensning i efteråret	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.
	Radrens, så snart rækkerne er til at følge. Vurdér behov for en yderligere radrensning i efteråret.	Mekanisk bekæmpelse af ukrudt i rækkesået raps kan foretages med 1-2 radrensning i efteråret. Radrensningen bør ske i en tør periode og så tæt på rækkerne som muligt. Ved en god bekæmpelse af ukrudt imellem rækkerne, vil rapsplanterne i rækken normalt være i stand til i tilstrækkelig grad at udkonkurrere det ukrudt, der kommer inde i rækken.
Vækstregulering og rodhalsråd	Vækstregulér, hvis planterne ser ud til at ville strække sig i efteråret.	Evt. behandling udføres med 0,4 liter Juventus pr. ha i 5 bladstadiet. Er der samtidig behov for bekæmpelse af rodhalsråd, kan 0,5 liter Folicur pr. ha også anvendes. En målrettet bekæmpelse af rodhalsråd anbefales kun undtagelsesvis.
	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Radrensning i foråret	Vurdér behovet for supplerende mekanisk ukrudtsbekæmpelse i det tidlige forår.	Radrensningen bør ske i en periode med tørt vejr. Øverlig radrensning, der flytter jord ind i rækken, kan hæmme ukrudt i rækken. Den efterfølgende behandling med en efterharve kan blotlægge rødder på større ukrudtsplanter, så der er mulighed for udtørring.
Ukrudt	Bekæmp kamille og burrenerre efter behov.	Vær klar, når der i april kommer en dag med god temperatur og vækst. Clopyralidholdige midler har størst effekt ved høj temperatur.
	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.
Skadedyr	Hold øje med glimmerbøsser.	Raps er mest følsom for angreb af glimmerbøsser i det tidlige knopstadium. Når blomstringen begynder, tåler raps besøg af mange glimmerbøsser. Bekæmpelsestærsklerne ses på LandbrugsInfo.
	Anvend ved behov Biscaya Avaunt eller Mavrik.	Der er udviklet resistens mod de øvrige midler. Sprøjt kun ved behov, så risiko for resistensudvikling hos glimmerbøsserne begrænses mest muligt.
	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.
Svampe sygdomme	Vurdér behov for svampebekæmpelse i fuld blomstring.	Der findes p.t. ingen varslingsstjeneste, hvorfor risikoen for angreb må vurderes på baggrund af de forhold, der fremmer angreb. Bekæmpelse har været rentabel i omkring halvdelen af forsøgene. Følgende forhold fremmer angreb: hyppig rapsdyrkning, fugtige forhold omkring blomstring og en lang blomstring. Ved sprøjtning i fuld blomstring opnås god sideeffekt mod skulpesvamp.
	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.
Skadedyr	Vurdér behov for bekæmpelse af skulpesnudebiller og skulpegalmug.	Skulpesnudebiller bekæmpes kun undtagelsesvis.
	Afsæt et usprøjtet område.	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.
Nedvisning	Vær opmærksom på, at nedvisning normalt ikke er nødvendig - dog kan det være en fordel, når der er meget ukrudt i afgrøden, eller når høstkapaciteten er presset.	Det anbefales ikke generelt at nedvisne vinterraps. Ukrudtsbefængte arealer og meget uensartede arealer kan være en anledning. Er høstkapaciteten meget presset, kan nedvisning af dele af vinterrapsarealet bidrage til at høsten kan gennemføres optimalt.
Stubbearbejdning	Udfør kun stubbearbejdning, når der er problemer med snegle.	Færrest spildfrø går i spirehvile ved at efterlade dem på jordoverfalden efter høst, hvor de så kan spire inden jordbearbejdning. Ved efterfølgende dyrkning af vintersæd kan det på lerjord være aktuelt at udføre en stubharvning med henblik på at reducere problemerne med snegle i vintersæd. Effekten er størst under tørre forhold.

KONTAKT

Poul Henning Petersen, landskonsulent
 SEGES Planter & Miljø
 php@seges.dk
 +45 8740 5443 / +45 2010 2297

